

Sanja Nišević i Lada Marinković

PSIHOLOGIJA DETINJSTVA I ADOLESCENCIJE

Novi Sad
2013.

SADRŽAJ

Predgovor	9
1. UVOD	11
2. PUT RAZVOJNE PSIHOLOGIJE	13
3. RAZVOJ	17
3.1. <i>Promene</i>	18
3.2. <i>Zakovitosti razvoja</i>	19
3.3. <i>Periodizacija životnih razdoblja</i>	20
4. PSIHOLOŠKE TEORIJE ZNAČAJNE U RAZVOJNOJ PSIHOLOGIJI	23
4.1. <i>Psihoanalitičke teorije</i>	23
4.1.2. Teorija Erika Eriksona	27
4.2. <i>Kognitivne teorije</i>	31
4.2.1. Teorija Žana Pijažea	32
4.2.2. Teorija Lava Vigotskog	38
4.2.3. Teorija obrade informacija	39
4.3. <i>Bihevioralne teorije</i>	40
4.3.1. Teorija Ivana Pavlova	40
4.3.2. Teorija Džona Votsona	42
4.3.3. Teorija Burhasa Skinera	43
4.4. <i>Socijalno-kognitivne teorije</i>	45
4.4.1. Teorija Alberta Bandure	45
4.5. <i>Etološke teorije</i>	47
4.5.1. Teorija Konrada Lorenca	47
4.5.2. Teorija Džona Bolbija	49
4.6. <i>Ekološke teorije</i>	51
4.6.1. Teorija Urija Bronfenbrenera	52
5. METODE I TEHNIKE ISTRAŽIVANJA U RAZVOJNOJ PSIHOLOGIJI	55
5.1. <i>Najčešće vrste istraživanja u razvojnoj psihologiji</i>	57

5.1.1. Longitudinalno istraživanje	57
5.1.2. Transverzalno istraživanje	57
5.1.3. Mikrorazvojna istraživanja	58
5.1.4. Etika u istraživanjima	58
6. DOMENI RAZVOJA	59
6.1. <i>Razvoj motorike</i>	61
6.2. <i>Senzorni razvoj</i>	65
6.3. <i>Razvoj mišljenja</i>	66
6.4. <i>Razvoj govora</i>	70
6.4.1. <i>Višejezičnost i kreolski jezici</i>	73
6.5. <i>Emocionalni razvoj</i>	75
6.6. <i>Socijalni razvoj</i>	88
6.7. <i>Razvoj moralnosti</i>	93
6.8. <i>Razvoj polnog identiteta</i>	98
6.9. <i>Razvoj pojma o sebi</i>	102
6.10. <i>Razvoj umetničkih sposobnosti</i>	104
6.10.1. <i>Razvoj vizuelnih sposobnosti</i>	105
6.10.2. <i>Razvoj muzičkih sposobnosti</i>	109
6.10.3. <i>Darovitost</i>	111
7. ADOLESCENCIJA	117
7.1. <i>Biopsihosocijalni model razvoja adolescenata</i>	119
7.1.1. <i>Biološke/pubertetske promene</i>	119
7.1.2. <i>Fizički izgled i slika o sebi</i>	120
7.2. <i>Kognitivni razvoj</i>	121
7.3. <i>Odnos adolescent – roditelj</i>	122
7.4. <i>Odnos adolescent – vršnjaci</i>	123
7.5. <i>Seksualnost</i>	124
7.6. <i>Razvoj identiteta u adolescenciji</i>	125
7.7. <i>Česti problemi adolescenata</i>	127
8. LITERATURA	133
DODATAK - Praktikum za izvođenje vežbi	139